

4. Химинець В. В. Інновації в сучасній школі / В.В. Химинець – Ужгород, 2004. – 168 с.
5. Досяк І. М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1-4 класи / І. М. Досяк. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 160 с.

УДК 373.3.015.31:74

МАЙБОРОДА І. Е., ПОПОВИЧ О.-М.В.,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ

Одним із найважливіших завдань сучасної школи є формування творчої, мислячої особистості. Головною метою школи, як зазначено в Концепції загальної середньої освіти, є створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу та таких індивідуальних здібностей особистості, які забезпечать їй досягнення життєвого успіху.

Тому зараз все більше уваги приділяється питанням творчого розвитку дітей, де головним завданням виступає розвиток їх творчих здібностей засобами мистецтва. Відомо, що мистецтво завжди має унікальні можливості впливу на людину, тому художньо-естетичне виховання в школі потрібно розглядати не лише як процес набуття художніх знань і вмінь, а, насамперед, як універсальний засіб особистісного розвитку школярів на основі виявлення їх індивідуальних здібностей, різнобічних естетичних потреб та інтересів.

Дитяча творчість залишається предметом аналізу багатьох вчених, які досліджують природу цього феномену. У праці Л. Виготського, В. Крутецького, О. Леонтєва, В. Моляко, О. Савченко, В. Котляра, В. Тименка та ін. висвітлюються різноманітні психолого-педагогічні фактори, що сприяють формуванню здібностей особистості та розвитку художньої творчості. Структурними компонентами творчих здібностей виступають: знання, уміння, навички, які реалізуються в конкретній діяльності (Б. Теплов, Г. Костюк та ін.), психічні процеси: уява (Л. Виготський, С. Рубінштейн та ін.), мислення (О. Лук, А. Щербо, Г. Шевченко та ін.), емоції, відчуття (Д. Джола, Б. Клименко, В. Омельчук та ін.) [2].

Роль творчості в навчально-виховному процесі початкової школи зумовлюється низкою важливих міркувань. По-перше, творчість допомагає виробляти вміння вирішувати нові задачі, орієнтуватися в нових умовах, долати різноманітні труднощі. По-друге, творчість пробуджує та стимулює розвиток інтересів до діяльності, оскільки завжди пов'язана з відкриттям нового, знаходження чогось раніше невідомого.

Художня творчість – один з найбільш доступних і дієвих форм пізнання світу учнями молодшого шкільного віку. У процесі художньої діяльності, імпровізації діти мають можливість виявити своє ставлення до побаченого або почутого. У такій реконструктивній діяльності формується ціннісне й естетичне

сприймання учнями навколишньої дійсності. Адже художня творчість завжди пов'язана з позитивними емоціями, тому має приносити радість і задоволення школярам.

У сучасних умовах гуманізації й демократизації навчального процесу як ніколи актуальні дидактичні заповіді В.Сухомлинського «Немає абстрактного учня. Мистецтво й майстерність навчання і виховання полягає в тому, щоб розкривати сили й можливості кожної дитини, дати їй радість успіху в розумовій праці...». Тому основне завдання вчителя – допомогти учневі знайти себе в житті; пробудити чи розвинути в дитині те творче зернятко, яке є в кожному, тому що воно закладене там природою [2].

Розвивати творчі здібності можна по-різному. Окремі учні (обдаровані) переважно самостійно тренують свої задатки, щоб розвинути їх у здібності, і удосконалюють свої здібності, щоб вони стали творчими. Але для розвитку творчих здібностей більшості школярів важливою є саме роль учителя. Тому вчитель повинен управляти процесами творчого пошуку учнів, йдучи від простого до складного: створення ситуації, що сприяє творчій активності та спрямованості дитини, розвиток її уяви, асоціативного мислення, здатності розуміти закономірності, прагнення постійно вдосконалюватися, розв'язувати дедалі складніші творчі завдання.

На уроках образотворчого мистецтва діти відображають навколишній світ різними засобами малювання. В процесі засвоєння образотворчої грамоти, поряд з традиційними способами малювання в педагогічну практику доцільно включати нетрадиційні способи малювання. Існує багато технік нетрадиційного малювання, їх не традиційність полягає в тому, що вони дозволяють дітям швидко досягнути бажаного результату. Кожна техніка це своєрідна гра, що дозволяє дитині відчувати себе розкутіше, сміливіше, розвиває уяву, дає повну свободу для самовираження. До таких технік належать: плямографія, монотипія, пальчикове малювання, малювання восковими олівцями, пуантилізм, гратографія та ін. В процесі використання нетрадиційних технік малюючи фарбами, можна сміливо змішувати кольори, використовувати руки, пальці, воскові свічки, сіль, засушене листя та інші підручні матеріали, які допоможуть у створенні творчих робіт. Чим більш різноманітними будуть умови для образотворчої діяльності, зміст, форми, методи і прийоми роботи з дітьми, а також матеріали, з якими вони працюють, тим ефективніше будуть розвиватися дитячі художні здібності [1].

Отже, нетрадиційні техніки малювання – це поштовх до розвитку уяви, творчості, прояву самостійності, ініціативи, вираження індивідуальності. Застосовуючи і комбінуючи різні способи зображення в одному малюнку, діти вчаться думати, самостійно вирішувати, яку техніку обрати, щоб надати художньому образу найбільшої виразності, що в цілому буде сприяти розвитку творчості молодших школярів.

Література

1. Волегова Н. Р. Нестандартні техніки образотворчого мистецтва, як засіб розвитку дитини [Текст] / Н. Р. Волегова // Мистецтво в школі. – 2001. – №5. – С. 3-6.

2. Кондратова Вікторія. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках образотворчого мистецтва [Текст] / Вікторія Кондратова, Тетяна Шлеєнкова // Мистецтво та освіта. – 2012. – №2. – С.45-50.

УДК [37.015.31+159.955]:373.3.016:745

МАЙБОРОДА І.Е., ТОДАВЧИЧ І.В.,
Мукачівський державний університет

ТЕХНІКА ОРІГАМІ – ЗАСІБ РОЗВИТКУ МИСЛЕННЯ І ТВОРЧОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Нові життєві умови, в які поставлені сучасні діти, висувають свої вимоги: бути мислячими, ініціативними, самостійними, виробляти свої нові оригінальні рішення; бути орієнтованими на кращі кінцеві результати. Особливого значення набуває проблема творчості, здібностей дітей, розвиток яких виступає своєрідною гарантією соціалізації особистості дитини в суспільстві.

Серед різноманіття видів творчої діяльності молодших школярів в процесі трудового навчання конструювання займає одне із провідних місць. Цей вид діяльності пов'язаний з емоційною стороною життя людини, у ній знаходять своє відбиття особливості сприйняття людиною навколишнього світу. Одним з видів конструювання є орігамі, а одним з різновидів цієї техніки є модульне орігамі. Діапазон можливостей орігамі великий: від простої дитячої гри до цілого мистецтва. Значне місце орігамі займає в освіті та розвитку дитини: Вчить дітей різним прийомам роботи з папером, таким, як згинання, багаторазове складання, надрізання, склеювання. Розвиває у дітей здатність працювати руками, привчає до точних рухів пальців, у них удосконалюється дрібна моторика рук, відбувається розвиток окоміру. Вчить концентрації уваги, тому що змушує зосередитися на процесі виготовлення виробу, вчить слідувати усним інструкціям. Техніка орігамі стимулює розвиток пам'яті, так як дитина, щоб зробити саморобку, повинна запам'ятати послідовність її виготовлення, прийоми та способи складання. Знайомить дітей з основними геометричними поняттями: коло, квадрат, трикутник, кут, сторона, вершина і т.д., при цьому відбувається збагачення словника дитини спеціальними термінами. Розвиває просторову уяву - вчить читати креслення, по яких складаються фігурки і виконувати по них вироби в об'ємі, допомагає розвитку креслярських навичок, так як схеми вподобаних виробів потрібно замальовувати в зошит. Розвиває художній смак і творчі здібності дітей, активізує їхню уяву і фантазію. Удосконалює трудові навички, формує культуру праці, вчить акуратності, вмінню дбайливо й економно використовувати матеріал, утримувати в порядку робоче місце [1].

Заняття орігамі з погляду психології виходять емоційно-розвантажувальними, вони служать стимулом для інтелектуального й естетичного розвитку учнів. Крім того, заняття орігамі розвивають комунікативні навички дітей. За допомогою орігамі можна відпрацьовувати

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>